İradi trust'lar ve üç kesinlik

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

Niyetin kesinliği

İradi bir trust (yed-i emin yapısı) ancak kurucunun (settlor), trustee'nin (yediemin) malvarlığını bir başkasının yararına tutması yönünde bir niyet ortaya koyması hâlinde doğar. Belirli sözcükler gerekmez. Niyet, tarafların sözleri ve davranışları bağlamı içinde yorumlanarak tespit edilir. Bir mahkeme, trust taraflardan biri için elverişli bir koruma aracı olacak diye trust bulunduğu sonucuna varmaz. İstinaf Mahkemesinin (Court of Appeal) *Quoine* kararındaki hüküm budur. Mahkeme bu hükmü, Avustralya Yüksek Mahkemesinde (High Court of Australia) French CJ'nin sözlerini benimseyerek kurmuştur.[1] *Quoine* kararındaki çoğunluk, ardından bu ilkeyi bir borsanın standart işletme modeline uyguladı. Quoine'in şartları trust konusunda bir şey söylemiyordu. Quoine müşteri bakiyelerini dahilî bir veri tabanında kaydediyor, coinleri ise karma bir soğuk saklama ortamında tutuyordu. İlk derece hâkimi, müşteri varlıklarının Quoine'in kendi varlıklarından ayrı kaydedilmesini belirleyici saymıştı. İstinaf Mahkemesi bu görüşe katılmadı. Kayıtlarda ayrıştırma trust'ın gerekli bir unsurudur, ancak tek başına hiçbir zaman yeterli değildir. Her müşteri için belirli coinlerin hiçbir şekilde ayrıştırılmamış olması, trust bulunduğu sonucuna varılmasının aleyhine ağır bastı.[2]

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Sözleşme metinlerini kaleme alanlar bu pratik dersi iki yönde de almıştır. Trust yükümlülüklerinden kaçınmak isteyen platformlar, yatırılan varlıkların platformun mülkiyetine geçtiğini ve müşterinin eşdeğer varlıkların yeniden teslimi için sözleşmesel bir hakkı bulunduğunu belirtir. Aciz hâline karşı koruma sunmak isteyen platformlar ise müşteri varlıklarının trust kapsamında tutulduğunu, platformun bunlar üzerinde hiçbir intifa hakkı (beneficial interest) bulunmadığını ve varlıkların platformun kendi cüzdanlarından ayrı, bu amaçla belirlenmiş cüzdanlarda tutulduğunu belirtir. Hong Kong'daki *Re Gatecoin* kararı, metnin sonucu ne ölçüde belirlediğini gösterir. Borsa, şartlarının birkaç farklı sürümünü kullanmıştı. Önceki sürümlerde trust ifadeleri yer alıyordu ve mahkeme bunlar kapsamında müşteri varlıklarının trust kapsamında tutulduğuna hükmetti. 2018 tarihli bir sürüm ise varlıkların trust kapsamında tutulmadığını ve borsanın mülkü olarak kabul edildiğini açıkça belirtiyordu. Mahkeme bu sürümün, söz konusu şartları kabul etmiş müşteriler bakımından trust'ı ortadan kaldırmakta etkili olduğuna karar verdi.[3]

Konunun kesinliği ve toplu (omnibus) cüzdan

Teknolojinin en çok güçlük yarattığı yer ikinci kesinliktir. Saklama kuruluşlarının çoğu, müşteri coinlerini her müşteri için ayrı bir cüzdan yerine az sayıda toplu (omnibus) cüzdanda tutar. Bunun nedenleri pratiktir. Daha az cüzdan, daha düşük işlem ücretleri, daha basit anahtar yönetimi ve daha hızlı çekim anlamına gelir. Hukuki sonuç ise hiçbir müşterinin belirli bir coini ya da harcanmamış işlem çıktısını (UTXO) kendisine ait olarak gösterememesidir. Trust belirlenebilir bir konu gerektiriyorsa, toplu cüzdan trust'ı boşa çıkarıyor gibi görünür.

Common law'da bu konuda iki karar çizgisi vardır. *Re Goldcorp Exchange* davasında, bir külçe altın satıcısından tahsis edilmemiş altın satın alan müşteriler trust bulunduğunu ispatlayamadı. Onlar için hiçbir zaman belirli bir altın ayrılmamıştı.[4] *Hunter v Moss* davasında ise, 950 aynı türden paydan oluşan bir portföyün 50 payı üzerinde yapılan trust beyanı geçerli kabul edildi. Paylar maddi olmayan ve birbirinden ayırt edilemeyen varlıklar olduğundan herhangi bir tahsis gerekmiyordu.[5] İngiltere İstinaf Mahkemesi, Lehman Brothers davalarında bu iki çizgiyi uzlaştırdı. Bir bütün hâlinde tutulan misli maddi olmayan varlıkların belirli

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

bir miktarı üzerindeki trust'ı, bütün üzerinde paylı mülkiyet paylarına dayanan bir trust olarak ele aldı.[6] Aynı türden misli tokenler, maddi olmayan ve birbirinin yerine geçebilen varlıkların tipik örneğidir. Yeni Zelanda Yüksek Mahkemesi, *Ruscoe v Cryptopia* kararında tam olarak bu analizi saldırıya uğramış bir borsaya uyguladı. Her coin türü için ayrı bir iradi trust bulunduğuna hükmetti. O coinin müşterileri, toplu varlığın hesap bakiyeleri oranında ortak lehtarlarıydı.[7]

Singapur henüz esastan toplu cüzdana ilişkin bir trust davası karara bağlamamıştır. *Quoine* kararındaki çoğunluğun, Quoine'in müşteri coinlerini karma bir saklama ortamında tuttuğuna ilişkin tespiti niyete yönelikti. Soru, karıştırmanın hiçbir trust amaçlanmadığını gösterip göstermediğiydi. Bu tespit, karıştırmanın aksi hâlde açıkça amaçlanan bir trust'ı ortadan kaldırdığı şeklinde okunmamalıdır. *Ruscoe* kararıyla ve aşağıda anlatılan düzenleyici şartlarla uyumlu olan daha isabetli görüş şudur: Bir Singapur mahkemesi, toplu bir cüzdan üzerindeki iradi trust'ı, bütün üzerinde paylı mülkiyet paylarına dayanan bir trust olarak geçerli kabul eder. Bunun koşulu, saklama kuruluşunun kayıtlarının her müşterinin hakkının her an belirlenmesine olanak vermesidir. Zayıf nokta, açık (eksiklik) durumudur. Toplu cüzdan saldırıya uğrarsa ya da saklama kuruluşu havuzun bir kısmını amacı dışında kullanmışsa, şartlar kaybı farklı şekilde dağıtmadıkça paydaşlar zararı oranlı olarak (pro rata) üstlenir. Yatırımı kayıp meydana geldikten sonra yapılmış bir müşteri, daha önce yatırım yapmış olanla aynı konumdadır. Çünkü trust belirli coinler üzerinde değil, bütün üzerindedir.[8]

Lehtarların kesinliği

Saklamaya ilişkin bir trust bu noktada güçlük yaşamaz. Lehtarlar, hesaplarında bakiye görünen müşterilerdir. Protokol hazineleri ise tersi bir tablo ortaya koyar. Tokenleri "topluluğun yararına" ya da "zaman içindeki token sahipleri için" tutan bir vakıf ya da şirket, özel bir iradi trust kurmaya yetecek kesinlikte bir lehtar sınıfı belirlememiştir. Bu tür düzenlemeler daha isabetli biçimde, Singapur hukukunun hayır amaçlı yapılar dışında tanımadığı amaç trust'ları (purpose trusts) ya da sözleşmesel veya kurumsal düzenlemeler olarak analiz edilir. Birçok protokolün vakıf olarak kullandığı garanti ile sınırlı Singapur şirketi (company limited by guarantee), hazinesini kendi yararına tutar ve esas sözleşmesine göre kullanır (K.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Kısım, IX. Bölüm). Token sahiplerinin hazine üzerinde hiçbir ayni hakkı yoktur. Topluluğa bunun aksini söyleyen bir kurucuya, bu beyanının ya gerçeğe aykırı olduğu ya da davaya davetiye çıkardığı söylenmelidir.

Notlar

1. *Quoine Pte Ltd v B2C2 Ltd* [2020] SGCA(I) 02, [144]; atıf yapılan karar: *Korda v Australian Executor Trustees (SA) Ltd* [2015] HCA 18, [11]. ↩
2. *Quoine* [2020] SGCA(I) 02, [145]–[146]; atıf yapılan karar: *Vintage Bullion DMCC v Chay Fook Yuen* [2016] SGCA 52, [61]. ↩
3. *Re Gatecoin Ltd* [2023] HKCFI 914 (Linda Chan J, 31 Mart 2023); karar, kripto paranın trust kapsamında tutulabilecek bir mülkiyet konusu olduğuna hükmetmiştir. Trust doğup doğmadığı, müşterinin borsa şartlarının hangi sürümünü kabul ettiğine bağlıydı. ↩
4. *Re Goldcorp Exchange Ltd (in receivership)* [1995] 1 AC 74 (PC). ↩
5. *Hunter v Moss* [1994] 1 WLR 452 (CA). ↩
6. *Pearson v Lehman Brothers Finance SA* [2011] EWCA Civ 1544, [69]–[76]; karar, misli bir bütünün bir kısmı üzerindeki trust'ın paylı mülkiyet analizini onaylamıştır. ↩
7. *Ruscoe v Cryptopia Ltd (in liq)* [2020] NZHC 728 (Gendall J), [181]–[191]. ↩
8. Trust kapsamında tutulan misli bir bütündeki açığın oranlı olarak paylaşılması, Singapur mahkemelerinin ikna edici kabul ettiği *Re Lehman Brothers International (Europe) (in administration)* [2012] UKSC 6 kararının müşteri para havuzlarına ilişkin yaklaşımını izler. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com